

European Forest Accounts 2025

Methode en resultaten Probos update

Jasper Velthuis & Sander Teeuwen

Wageningen, september 2025

Colofon

© Stichting Probos, Wageningen, september 2025

Auteurs: Jasper Velthuis & Sander Teeuwen

Titel: European Forest Accounts 2025
Methode en resultaten Probos update

Uitgever: Stichting Probos
Hollandseweg 7j, 6706 KN Wageningen
tel. 0317-46 65 55
mail@probos.nl
www.probos.nl

Opdrachtgevers:
CBS

- Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking van deze uitgave is toegestaan mits met duidelijke bronvermelding.
- Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking is niet toegestaan voor die gedeelten van deze uitgave waarvan duidelijk is dat de auteursrechten liggen bij derden en/of zijn voorbehouden.
- Stichting Probos aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
2	Forest available and Forest not available for wood supply	5
2.1.1	Methode update	5
2.1.2	Resultaten	6
3	Waarde staande houtvoorraad	8
3.1.1	FNAWS/FAWS toebedeling	8
3.1.2	Update houtprijzen	9

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De European Forest Accounts (EFA) wordt vanaf 2025 een verplichte enquête voor lidstaten van Eurostat. Het CBS is de hoofdverantwoordelijke voor deze enquête. De EFA gaat in op allerlei economische aspecten van bos(producten), zoals de waarde en het gebruik van hout, van staande voorraad tot de verwerking door de houtindustrie. Het verplicht stellen van de enquête gaf aanleiding tot een verbeterslag in de kwaliteit van de data, hetgeen in 2024 door Stichting Probos in samenwerking met het CBS is uitgevoerd. De werkwijze staat beschreven in Teeuwen & Velthuis (2024).

Het CBS heeft Probos opnieuw gevraagd om een deel van de cijfers te actualiseren voor de rapportageronde van de EFA in 2025. Daarnaast bestaat er de wens om invulling te geven aan de aanbevelingen voor verdere optimalisatie, zoals geïdentificeerd in Teeuwen & Velthuis (2024). De werkwijze voor deze optimalisatie staat beschreven in dit document en bestaat uit de volgende activiteiten:

- Herberekening Forest available- en forest not available for wood supply;
- Specificatie houtprijzen t.b.v. waarde staande houtvoorraad

De methodewijziging heeft effect op de te rapporteren parameters in de 4 tabellen bij het onderdeel "A". Dit rapport bevat daarom ook de herberekening van de betreffende parameters.

2 Forest available and Forest not available for wood supply

Volgens de EFA-handleiding¹ worden bossen beschikbaar voor houtoogst (FAWS) gedefinieerd als: "...forests where any environmental, social, or economic restrictions do not have a significant impact on the current or potential supply of wood. These restrictions can be established by legal rules, managerial/owner's decisions or because of other reasons (Regulation (EU) 691/2011 Annex VII)". In 2019 heeft Stichting Probos deelgenomen aan een COST-actie om het bosareaal beschikbaar voor houtoogst en het areaal niet beschikbaar voor houtoogst in kaart te brengen. Probos maakte in 2024 een nieuwe uitsplitsing voor het bosareaal FAWS en FNAWS op basis van nieuwe gegevensbronnen en een revisie van de beperkingen en bijbehorende criteria. Hiervoor is een methodedocument opgesteld (Teeuwen en Velthuis, 2024).

Het vaststellen van een betrouwbare proxy voor de beperking "managerial owners' decision" bleef echter lastig met de beschikbare tijd en middelen. De voorgestelde methode in Teeuwen en Velthuis, (2024) vertrouwd op de vergelijking van gemeten plots uit de 6^e en 7^e nationale bosinventarisatie om – op basis van gemeten kenmerken - te herleiden of er al dan niet oogst heeft plaatsgevonden. Echter bestaan er beperkingen aan deze methode. Allereerst is ongeveer de helft van de gemeten NBI-6 plots niet-permanent (met ingang van NBI-7 zijn alle plots permanent), waardoor er afwijkingen kunnen ontstaan in het plot middelpunt en dus het gemeten areaal tussen de twee inventarisaties. Dit kan betekenen dat grensbomen die voorheen net niet gemeten waren, in de meest recente meting net wel binnen de plotgrens valt en *vice versa*. Een eventuele toe- of afname in het gemeten volume en bijgroei zou dan het gevolg kunnen zijn van de meetmethode en niet een daadwerkelijke ontwikkeling in het bos.

2.1.1 Methode update

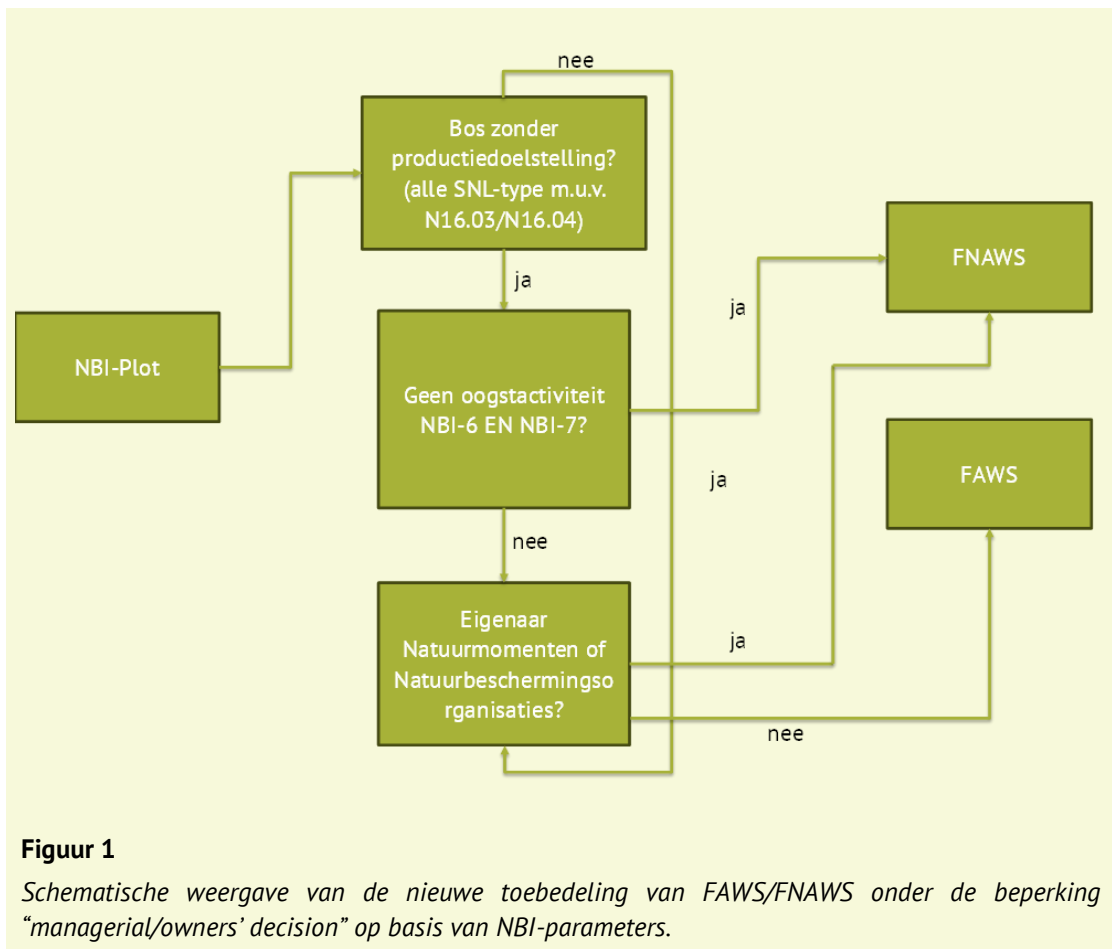
De nieuwe methode gaat uit van de beoordeling van NBI-plots op basis van drie parameters: SNL²-type, oogstactiviteit en eigenaarstype. Bij de beoordeling (zie figuur 1 voor schematische weergave) liggen een aantal aannames ten grondslag. Allereerst kan, op basis van beleidskeuzes van de betreffende organisaties, aangenomen dat de plots afkomstig uit gebieden in eigendom van Natuurmonumenten en natuurbeschermingsorganisaties (de landschappen en waterleidingduinen) onder FNAWS geschaafd kunnen worden. Bij de genoemde organisaties is houtoogst expliciet geen doel, maar een middel om andere doelstellingen te realiseren. Hier kan dus vastgesteld worden dat er sprake is van een significante impact op de huidige of potentiële houtvoorziening, zoals gedefinieerd in de EFA handleiding.

Het resterende deel van de beoordeling maakt gebruik van een combinatie van SNL-typering en oogstactiviteit. SNL maakt onder andere het onderscheid tussen bos met productie (N16.03 en N16.04) en andere bostypen, waaronder natuurbossen. Indien er sprake is van die eerste, is het plot geschaafd onder FAWS. Voor de overige bostypen is er gekeken naar de beoordeelde oogstactiviteit tussen de twee bosinventarisaties. De subsidierichtlijnen voor deze bostypen geven namelijk wel een bepaalde mate van houtoogst aan, veelal dat op 80% van de oppervlakte geen hout wordt geoogst of de houtoogst minder dan 20% van de bijgroei is.

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/19764075/KS-GQ-24-015-EN-N.pdf/b70bb6bc-57eb-8074-dad7-edab3144482e?version=2.0&t=1733398613839>

² Subsiestelsel Natuur en Landschap

Oogstactiviteit wordt binnen een straal van 20m van het middelpunt van de plot beoordeeld. Hierbij wordt er gekeken naar sporen van zaagactiviteiten die vervolgens als oogst gekenmerkt wanneer deze op beheer anders dan zagen in het kader van veiligheid lijkt te wijzen. Denk hierbij aan sporen als stobben, achtergebleven tak- of topresten of zaagsel. Het gaat hier om sporen die tot circa 5 jaar oud zijn³. Zowel in de NBI-6 als in de NBI-7 dient er geen sprake zijn van oogstactiviteit om uiteindelijk als FNAWS geclassificeerd te worden. Hiermee wordt voorkomen dat bossen waar wel degelijk in wordt geoogst, maar waar bijvoorbeeld langere oogstcyclus gelden, onterecht als FNAWS worden aangemerkt.

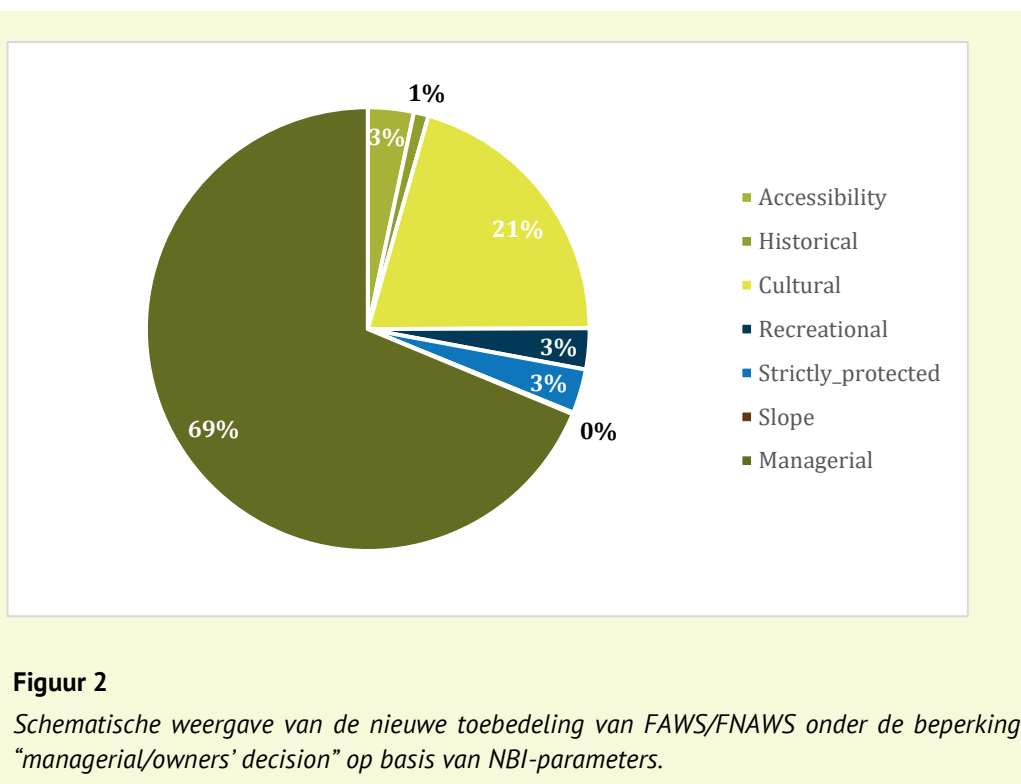
2.1.2 Resultaten

Met de hierboven beschreven methode is het aantal plots geclassificeerd als FNAWS met 10,2% gedaald van 860 naar 772 van de 3.197 plots (26,9% naar 24,1%). Uitgedrukt in het totale bosareaal (representatief areaal van 113,7) betekent dit een daling van 97.764 ha naar 87.760 ha. Het aantal plots dat vanwege de beperking “managerial/owners’ decision” onder FNAWS wordt toebedeeld is met 15,2% gedaald van 679 naar 576 (Figuur 2).

De overige parameters zijn geüpdatet volgens de werkwijze beschreven in Teeuwen en Velthuis (2024). Irretrievable losses worden wederom voor zowel FAWS als FNAWS als 0 beschouwd. De meest recente Nationale bosinventarisatie is voorsnog de NBI-7, waardoor de parameters in

³ https://www.wur.nl/upload_mm/3/b/5/af68965a-8471-4577-884b-cb57adc12407_WOt-technical%20report%20151%20webversie.pdf

tabel 1 voor zowel 2022 als 2023 gehanteerd kunnen worden. De achtste Nederlandse Bosinventarisatie loopt in de periode 2022-2026.

Tabel 1 Resultaten van terugkerende parameters in de EFA enquête voor FAWS en FNAWS.

	FAWS	FNAWS
Aantal plots (#)	2.425	772
Bosareaal (ha)	275.672	87.760
Percentage van bosareaal (%)	75,9%	24,1%
Staande voorraad (m3/ha)	216,9	250,3
Bruto bijgroei (m3/ha/jr)	6,73	6,32
Sterfte (m3/ha/jr)	1,7	1,7
Netto bijgroei (m3/ha/jr)	5,03	4,62
Removals (m3/ha/jr)	3,35	2,48
Irretrievable losses	0	0

3 Waarde staande houtvoorraad

In de dataverbetering voor de European Forest Accounts die in 2024 is uitgevoerd (Teeuwen en Velthuis, 2024) werd op basis van verschillende bronnen en inschattingen de sortimentverdeling per diameterklasse en bijbehorende prijzen van rondhout inzichtelijk gemaakt. Idealiter werd dit uitgevoerd voor iedere boomsoort afzonderlijk, maar door onvoldoende data en beperkte middelen konden alleen algemene cijfers worden gehanteerd.

3.1.1 FNAWS/FAWS toebedeling

De toebedeling zoals besproken in hoofdstuk 2 is gebruikt om de totale voorraad per FAWS/FNWS over de verschillende diameterklassen en boomsoorten te herverdelen. Met deze nieuwe verdeling kunnen de tabellen A 2a en A 2b geactualiseerd worden.

Tabel 2 *Staande voorraad (levende bomen) van het areaal FAWS per boomsoort en dbh-klasse (in m³ x 1.000).*

DBH-klasse en boomsoort	5-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60	60-70	70-80	80-90	90-100	>100	Totaal
Amerikaanse eik	65	253	368	493	584	408	294	147	33		13	2.658
Berk	337	1.304	1.008	532	160	32	4					3.379
Beuk	46	228	374	476	608	482	444	156	120	35	72	3.041
Es	39	275	275	301	200	64	9					1.162
Esdoorn	36	150	185	162	118	52	13	11				727
Inlandse eik	110	1.177	2.583	2.919	2.402	1.577	824	367	157	152	79	12.347
Populier	5	43	46	275	329	317	341	130	238	6	8	1.737
Wilg	35	98	140	177	104	41	113	15		46		769
Els	80	545	587	169	45	22						1.448
Inheems loof	76	312	288	259	114	97	55	60	22			1.283
Overig loof	115	205	146	137	92	52	50	15				812

Struiken	289	308	98	58	78	51	19					901
Corsicaanse den	3	134	471	693	589	260	141	28				2.320
Douglasspar	69	369	554	704	1.188	1.137	696	380	139	17		5.251
Fijnspar	45	370	701	788	530	260	36					2.730
Grove den	93	1.186	3.483	5.169	3.095	1.035	155	7		6		14.230
Lariks	55	306	491	962	986	393	84	41				3.319
Oostenrijkse den	1	46	172	212	67	103	34					634
Overig naald	14	70	144	236	209	176	147	23	25			1.046
Totaal	1.511	7.378	12.115	14.722	11.498	6.561	3.458	1.381	735	262	172	59.793

3.1.2 Update houtprijzen

Met de intensivering van de relatie met de markt en bedrijven in de meest recente rondhoutenquête is de respons in zijn algemeenheid toegenomen, maar ook de bereidheid om actuele houtprijzen te delen; binnen de relevante bedrijven die bedrijfscijfers hebben gedeeld heeft circa 78% ook houtprijzen middels de enquête, dan wel telefonisch gedeeld. Volgens de EFA-handleiding moet de schatting van de houtprijs uitsluitend de waarde van het staande hout weerspiegelen, en niet de kosten die zijn gemaakt om deze verkoopklaar te maken of te leveren. Echter, in de prijzen die zijn opgehaald bij de afnemende partijen zijn bosexploitatiekosten en vaak transportkosten al ingecalculleerd. Deze kosten dienen dus nog van de prijs afgetrokken te worden. Hiervoor is gebruik gemaakt van een (ongepubliceerde) gemiddelde exploitatieprijs en transportprijs per m³ geoogst rondhout voor Staatsbosbeheer (M. Boosten, persoonlijke communicatie). De nieuwe data is gecombineerd met data uit de twee voorgaande jaren om een 3-jaarlijks gewogen gemiddelde (o.b.v. bijbehorend volume) te berekenen per houtsoort (Tabel 3). De prijzen zijn vervolgens geverifieerd door middel van telefonische interviews met contactpersonen binnen de sector en zodoende als representatief beoordeeld.

Tabel 3 Gemiddelde (gewogen) houtprijs per soort en sortiment over de jaren 2022-2024 (in €/m³), op basis van Probos rondhoutenquête en bevragingen binnen de sector.

Sortiment en soort	Inlandse eik	Amerikaanse eik	Beuk	Populier	Overig loof	Douglas	Lariks	Greene	Vuren	Overig naald
Zaaghout	€195	€77	€57	€26	€89	€95	€56	€35	€38	€56

Emballagehout	€93	€48	€41	€20	€51	€50	€37	€26	€23	€34
OSB en multiplex	€70	€37	€31	€15	€38	€38	€28	€20	€18	€26
Pulp- en vezelhout	€25	€27	€27	€14	€23	€18	€23	€18	€13	€18

3.1.3 Resultaten

De verdeling naar initiële afzetmarkt/sortiment per diameterklasse is niet nader gespecificeerd naar soort. Daarom is de verdeling van tabel 3.4.2 uit Teeuwen en Velthuis (2024) aangehouden. Door deze verdeling te combineren met de gemiddelde houtprijs per soort en sortiment, kan een betere schatting worden gemaakt van de waarde van de staande voorraad (tabel 4).

Tabel 4 Totale waarde per soort en sortiment (in € x 1.000) van het areaal FAWS op basis van geüpdatete houtprijzen en volumes.

DBH-klasse en boomsoort	5-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60	60-70	70-80	80-90	90-100	>100	Totaal
Amerikaanse eik	1.755	7.722	11.219	16.678	23.591	23.233	18.649	9.360	2.118	-	797	115.121
Berk	7.877	36.585	28.281	17.392	6.703	2.054	313	-	-	-	-	99.205
Beuk	1.253	6.610	10.854	14.713	20.911	21.453	21.672	7.587	5.850	1.710	3.511	116.124
Es	910	7.723	7.705	9.839	8.374	4.022	616	-	-	-	-	39.189
Esdoorn	833	4.199	5.197	5.282	4.951	3.291	929	806	-	-	-	25.488
Inlandse eik	2.767	44.624	97.926	147.794	182.238	206.587	125.411	55.944	23.900	23.143	12.091	922.425
Populier	65	627	672	4.243	5.475	6.566	7.631	2.909	5.331	135	184	33.837
Wilg	823	2.751	3.926	5.793	4.351	2.593	8.106	1.059	-	3.314	-	32.717
Els	1.862	15.292	16.464	5.517	1.883	1.397	-	-	-	-	-	42.415
Inheems loof	1.786	8.750	8.074	8.476	4.759	6.138	3.931	4.299	1.592	-	-	47.805

Overig loof	2.686	5.749	4.105	4.474	3.840	3.310	3.568	1.069	-	-	-	28.802
Struiken	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Corsicaanse den	46	2.787	9.769	16.185	16.756	10.650	6.505	1.302	-	-	-	64.000
Douglasspar	1.254	8.824	13.269	20.844	48.456	75.072	52.769	28.790	10.557	1.265	-	261.100
Fijnspar	574	5.343	10.132	12.732	10.306	7.193	1.104	-	-	-	-	47.384
Grove den	1.721	23.031	67.659	105.370	68.604	28.838	4.690	224	-	178	-	300.313
Lariks	1.265	7.673	12.319	26.205	30.947	16.704	3.934	1.913	-	-	-	100.960
Oostenrijkse den	9	962	3.560	4.939	1.898	4.226	1.571	-	-	-	-	17.165
Overig naald	261	1.444	2.989	5.520	5.941	7.228	6.782	1.077	1.147	-	-	32.390
Totaal	27.748	190.697	314.120	431.996	449.982	430.554	268.182	116.339	50.495	29.745	16.582	2.326.441

De totale waarde over alle soorten en diameterklassen bedraagt ruim €2.326 miljoen. Dit komt neer op een gemiddelde waarde van €8.439 per hectare. Dit valt lager uit dan de schatting uit Teeuwen en Velthuis (2024) welke ruim €2.357 miljoen bedroeg, met een gemiddelde van €8.818 per hectare.

4 Waarde bosgrond

In tabel A 1b dient de monetaire waarde van bosgrond gerapporteerd te worden. De waarden voor 2022 en 2023 zijn herberekend volgens de methodiek beschreven in Teeuwen en Velthuis (2024) (tabel 5). Dit resulteert in een prijs van enkel de bosgrond van €13.161 in 2022 en €12.661 in 2023.

Tabel 5 Gemiddelde waarde van bosgrond voor 2022 en 2023 op basis van transactieprijzen⁴ en aftrek van waarde van staande voorraad (zie hoofdstuk 3).

	Waarde (in € per hectare)
Gemiddelde prijs van transacties (bos)	21.600 (2022), 21.100 (2023)
Gemiddelde geschatte waarde van staande voorraad	8.439 (2022 & 2023)
Gemiddelde waarde bosgrond	13.161 (2022), 12.661 (2023)

⁴ https://www.kadaster.nl/documents/d/kadaster.nl/themabericht-2024q4-lange-termijn-agrarische-grondprijs_def